

Tıp Eğitimi ve Rehberlik Danışmanlık Merkezlerinin Önemi

Nergis Erdoğan*

ÖZET

Üniversite eğitiminin zemininde yer alması gereken temel kültür birikimi, özelliği insanla doğrudan ilişkisi olan hekimlik mesleği açısından çok daha önemlidir. Ülkemiz üniversite eğitim programlarının bu eksiği Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimlerinin önemini artırmaktadır. Fakültemizde üç yıl önce Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi/Merkezi temsilciliği kurulmuştur. Söz konusu birim, bu güne dek öğrenci burslarının organizasyonu ve sosyokültürel ağırlıklı çalışmalar yürütmüştür ve gelecekte kültürel ağırlıklı çalışmalar planlamaktadır.

Fakültemizde son yıllarda Tıp Eğitimi konusunda ciddi çalışmalar sürdürülmektedir. Bu son derece sevindirici bir gelişmedir. Ancak tek başına mesleki bilgi ve becerinin -çok önemli olmasına rağmen- bir üniversite eğitimi için yeterli olmadığı da bir başka gerçektir. Henry Rosovski "Üniversite" adlı kitabında üniversitelerde temel kültür eğitiminin amaçlarından söz ederken Eton'da öğretmenlik yapan William Johnson Cory'nin 1861'de bir grup gence yaptığı konuşmadan alıntıyla şöyle diyor: *"İnsan büyük bir okula bilginin de ötesinde bir şeyler almak için, bazı sanatları ve alışkanlıkları kazanmak için gider. Özen gösterme alışkanlığı için, kendini anlatma sanatı için, bir anda yeni bir entelektüel konuma geçebilmek sanatı için, başkasının ne düşündüğünü hemen anlayabilme sanatı için, görüşlerinizin onaylanmamasına ve reddedilmesine katlanabilme alışkanlığı için, medeni bir şekilde olumlu ya da olumsuz görüş bildirebilme sanatı için, en küçük ayrıntılara dikkat edebilme alışkanlığı için, belli bir zaman süresinde mümkün olanı kestirebilme alışkanlığı için, zevklerini geliştirmek için, ayırt edebilmek için, zihinsel cesaret için ve zihinsel sağlamlık için. Hepsinden önemlisi, insan büyük bir okula kendisini tanımak için gider."*

Bu konuşma, her üniversite eğitimine başlayan insan için can alıcı önemde ve günümüzde bence önemi daha artmış görünen bir bakışı yansıtmaktadır. Olaya tıp fakülteleri açısından baktığımızda George Orwell'in ünlü sözünden esinlenerek "Bütün meslekler eşittir ama bazıları daha eşittir" diyorum. Bu deyişten kasıt üniversite eğitiminde mesleki bilgi ve becerinin yeterli olmaması gerçeği açısından hekimlik şovenizmi ya da ayrıcalık iddiası ile değil, malzemesi insan olan bir meslek grubu olduğu için yukarıda söylenenlerin çok daha geçerli olduğuna dikkati çekmektir. Yine Rosovski'den alıntıyı aktarmak istiyorum; *"İdeal bir meslek topluluğu işini iyi yapan teknokratlardan ibaret değildir. Daha uygun bir hedef ise, profesyonel yetkinlik ile alçakgönüllülük, insanlık ve mizah duygusunun birlikte olmasıdır. Ben avukatımın ve doktorumun, acı, aşk, kahkaha, ölüm, din, adalet ve bilimin sınırları gibi konularda fikir sahibi olmasını isterim. Bu, en modern ilacı ya da Yargıtay'ın en son kararını bilmekten çok daha önemli olabilir."*

* Prof. Dr. Nergis Erdoğan, İstanbul Üniversitesi, Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi, Çapa Kampüsü Sorumlusu
İstanbul Tıp Fakültesi, 14 Mart Amfisi yanı, Çapa-İstanbul

Geriye dönüp baktığımda İstanbul üniversitesindeki yıllarım hayatımın yarısından çoğunu oluşturuyor artık. Yaklaşık on beş yılı öğretim üyesi olarak geçti. Ancak, son üç yılın benim için çok özel bir yeri var. Üç yıl önce üniversitenin kayıt şenliğinde Fakültenin Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi Sorumlusu olarak görevlendirildiğimi bildiren yazıyı okuduğumda bunun benim için ne anlama geldiğine ilişkin en ufak bir fikrim yoktu. Oysa bu yıl üçüncü kez oradaydım ve artık biliyordum ki bu görevin beni heyecanlandıran yanı, yıllardır önümden akıp giden ve benim yalnızca sınırlı süreli derslerde birlikte olabildiğim öğrencilerimizin ilk adımlarına tanık olmaktı. çünkü, üç yıl önce kampüsümüzde kurulan Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Biriminin mütevazı çalışmaları bana, onların her anlamda ne kadar desteğe ihtiyaçları olduğunu ve onlarla ilişkinin bize ne kadar çok şey kattığını anlatmıştı.

Geçen yıl dördüncü sınıf öğrencilerimizden Kürşat, Rehberlik Merkezinde bulunduğum sırada her zamanki coşkulu ifadesiyle "hocam gezi için Abant'a gidiyoruz " dediğinde şaşkınlık içinde "kim düzenliyor Kürşat" diyebildiğimi hatırlıyorum. "Siz tabii hocam Rehberlik yanı" yanıtı karşısında ise şaşkınlığım biraz daha büyüdü ve sevinçle gurur karışımı bir başka duygu daha eklendi. Bir önceki yıl bir piknik düzenlemiş ve öğrencilerimizle birlikte dört otobüs halinde Belgrat ormanlarına gitmiştik. Demek ki bizden beklentiler oluşmuştu ve pikniğimiz gelenekselleşme yolundaydı. "Tamam yapalım" dedim ve sağ kolumuz Saniye arkadaşımızla beraber gerekli izinlerle, organizasyon yapıldı. Bize başvurulardan yola çıkarak beş otobüs istedik ve "her zaman böyle fazla isteniyor ama sonunda otobüsler dolmuyor" sitemi ile karşılaştık. Ama piknik günü geldiğinde başvuran öğrencilerin tümünün geldiğini ve hatta ekstra gelenler olduğunu gördük; ayakta kalma pahasına gelmişlerdi ve bir dayanışma ruhu içinde onları da sığdırmayı başardık. Piknikte polenlerin yarattığı yaygın allerji sorunu bile neşe ve eğlenceye engel olamadı.

Yine geçen yıl başında öğrencilerimizle bir sohbet sırasında söz edebiyat ve şiirden açıldı ve şiirle ilgisini ifade eden öğrencimize "haydi bir şiir yarışması düzenleyelim" dedim ve bu sohbet güzel bir şiir kitapçığı, eğitici ve eğlendirici bir kutlama töreni ile sonlandı. Bu deneyimler bana, öğrencilerimizin atılan en küçük bir adımı büyük bir iyi niyet ve sevinçle karşıladıklarını, sahip çıktıklarını ve desteklediklerini gösterdi.

Uzun bir girişten sonra, Prof. Dr. Nihat Dilşen'in- romatoloji alanına ilgindeki rolü primer olmasına rağmen- en büyük katkısı diye düşündüğüm bir soru cümlesi ile konuma gelmek istiyorum "Siz bunu derken neyi demek istiyorsunuz ?" Özetle şunları söylemek istiyorum: Üniversite eğitiminin zemininde temel kültür eğitimi olmalıdır. Bu, ülkemiz eğitim sisteminde çok büyük ve uzun vadeli değişimler gerektirir. Oysa şimdiden elimizdeki olanakları kullanarak yapabileceklerimiz olduğuna inanıyor, Üniversite ölçeğinde yapılandırılan Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimlerinin bu eksikliği gidermede ciddi katkıları olabileceğini düşünüyorum. Fakültemizde de üç yıldan beri İstanbul Üniversitesi Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Biriminin bir temsilciliği faaliyete geçmiş durumdadır.

Çok uzun ve köklü bir geçmişi bulunan Fakültemiz, öğretim üyesi başına altı öğrenci düşen nadir şanslı tıp fakültelerindedir. Ancak bu güne dek eğitimde önemli yeri olması gereken danışman öğretim üyesi uygulaması çeşitli nedenlerle işlerlik kazanamamıştır. Rehberlik biriminin/merkezinin varlığı bu eksikliği giderebilme potansiyeli taşımaktadır. Öğretim üyeliği, yalnızca mesleki değil, hayatın çeşitli alanlarında da birikim demektir. Rehberlik merkezleri öğretim üyelerinin öğrencilere tıp dışı birikimlerini aktarabilecekleri ve onlara bu anlamda da ciddi katkılarda bulunabilecekleri önemli bir olanaktır. Asistanlık yıllarımda bir kongre sırasında

Prof. Dr. Güngör Ertem'in elinde Herodot Tarihini gördüğümde duyduğum sevinci hatırlıyorum. Çünkü hocamın yalnızca hekim değil bir entelektüel olduğuna tanık oluyordum. Bu tanıklık benim için eğitici bir yaşantı olmuştur.

İstanbul Üniversitesi gibi her alanda birikimli insanı barındıran bir kurumda Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Merkezleri, diğer fakültelerden öğretim üyelerinin konferans, söyleşi, seminer gibi etkinlikleriyle de öğrencilerimize katkı sağlayabilir. Böylesi zengin kadrolu bir kurumda öğrencilerimizin bu birikimden uzak kalmaları üzücüdür. Ders saatleri dışında ilgi alanlarına göre öğrencilerimize sanat, edebiyat, felsefe, tarih, matematik gibi sayısız alanda programlar sunulabilir.

Rehberlik danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi Çapa'da İstanbul Tıp Fakültesi, Fizik Tedavi Yüksek Okulu, Tıbbi Laboratuvar Yüksek Okulu, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız Diş Sağlığı ve Diş Protez Yüksek Okulu öğretim üyeleri görev yapmaktadır. Birim, öğrenci burslarının organizasyonu yanında çeşitli aktiviteler organize etmeye çalışmakta, en önemlisi öğrencilerin önemli önemsiz her tür sorunlarında başvurabilecekleri bir kapı olmaktadır. Başvuru nedenleri tiyatro bileti isteğinden burslara, İngilizce kursu talebinden sohbe kadar çok geniş bir yelpaze oluşturmaktadır. Birimin bu güne dek gerçekleştirdiği çalışmalar şöylece özetlenebilir:

1-Burslar:

İstanbul Tıp Fakültesi öğretim üyelerinin katkılarından oluşan burs fonunun organizasyonu birim tarafından yapılmaktadır. Öğretim üyeleri katkılarıyla elde edilen ayda yaklaşık altı buçuk milyar TL. 215 öğrencimize burs olanağı sağlamakta, ayrıca çeşitli nedenlerle katkı payı kredisi kesilmiş ve ödeme güclüğü içindeki öğrencilerimizin katkı payları ödenmektedir. Bu yıl sayın öğretim üyelerine yaptığımız duyuru sonucu burs fonu gelirimiz dokuz milyar lirayı aşmış bulunmaktadır ve üç yıldan beri sabit olan aylık burs miktarının bu yıl artırılması olanağı doğmuştur.

İki yıldan beri fakültemizde özel ve tüzel kişilerce verilen tüm öğrenci bursları merkezi olarak planlanmakta ve öğrenci bürosu ile işbirliği içinde izlenmektedir. Bu bize burs konusunda bazı haksızlıkları önleme olanağı sağlayacaktır.

2- Öğrenci ilişkileri:

Rehberlik merkezinde öğrenim yılı süresince her gün bir nöbetçi öğretim üyesinin bulunması için çaba gösterilmektedir. Bunun dışında en önemli desteğimiz, büyük özveri, disiplin aynı zamanda sevgiyle, çalışan, gönüllü emekli öğretmen Saniye Aydın yıl içi her gün öğrencilerin her tür sorunda çözüm aramak üzere merkezimizde bulunmaktadır. Her gün birime onlarca öğrenci gelmekte, geliş nedenleri arasında bizlerle sohbet önemli bir yer tutmaktadır.

3- Eğitim faaliyetleri:

Rehberlik ve Danışmanlığın profesyonellik gerektiren bir konu olduğu gerçeğinden hareketle, İstanbul Üniversitesi Rehberlik Danışmanlık Birimlerinde görevli öğretim üyeleri geçtiğimiz yıl on hafta boyunca haftada bir gün dört saatlik iletişim seminerlerine katılmışlardır. Daha önceki yıl ise bir hafta tam gün benzer bir eğitim almışlardır. Ciddi psikolojik sorunla karşılaşıldığında fakültemiz çocuk psikiyatrisinde görevli ve birimin aktivisti olan arkadaşlarımız profesyonel destek vermektedirler.

4- Sosyal Faaliyetler:

İstanbul Belediye Tiyatroları ile yapılan görüşmeler sonucu öğrencilerimize ücretsiz tiyatro bileti sağlanmaktadır. Bu güne dek yüzlerce öğrencimiz bu olanaktan yararlanmıştıdır.

Son iki yıldan beri bahar aylarında piknik düzenlenmektedir ve piknik gelenekselleşme yolundadır.

Geçtiğimiz yıl bir şiir yarışması ve sonucunda sayın Dekan ve Dekan yardımcılarımızın, şair ve üniversitemiz öğretim üyesi Ataol Behramoğlu'nun, öğrenci ve öğretim üyelerinin katıldığı, müzik kolunun konser verdiği bir ödül töreni düzenlenmiştir. Yapılacak çok şey olduğunun bilincinde olan birimizin planları çerçevesinde en kısa zamanda;

- Küçük çaplı bir kitaplık oluşturulması,
- İTF Vakfından alınan avans ve teknisyen arkadaşların katkısıyla düzenlenen merkezimizin arka odasında büyük ekran televizyon ve bir DVD edinilerek programlı film gösterileri düzenlenmesi,
- Fakültemiz öğretim üyelerinden, İstanbul Üniversitesinin çeşitli fakültelerinden veya başka kaynaklardan çağrılacak konuklarla, bilim, sanat edebiyat ve benzeri konularda konferanslar, söyleşiler düzenlenmesi,
- Yabancı diller yüksek okulu ve İngiliz filolojisi ile ilişki kurarak İngilizce kursları düzenlenmesi,
- İÜ konservatuvarı ile ilişkiler yoluyla konserler düzenlenmesi,
- Her yıl öğrenim yılı başında öğrenci ve öğretim üyelerini buluşturan İstanbul tanıtım gezisi, tanışma tanıştırma toplantısı ve yıl sonunda bahar şenliği kapsamında piknik düzenlenmesi,
- İki yıldan beri kitaplık kolunun özverisi ile çıkarılmakta olan "Gölge" dergisinin gelenekselleşerek tüm öğrencilere açılması,
- Öğrencilerimize ders çalışma programlama, sosyal adaptasyon gibi konularda yardımcı olabilmek için profesyonel bir rehberlik danışmanlık ünitesi oluşturulması yer almaktadır.

Sayılanların kısa zamanda gerçekleştirilmesi sayın öğretim üyesi arkadaşlarımızın değerli katkılarına sıkı sıkıya bağlıdır. Bu nedenle her öğretim üyesini ayda bir kez bir saatliğine ve en az bir öğrencimizin elini sıkmak üzere merkezimizi ziyarete, insani birikimlerini paylaşmaya çağırıyoruz.

Merkez Başvuru

Adres : Prof. Dr. Nergis Erdoğan,
İstanbul Üniversitesi, Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi
Çapa Kampüsü Sorumlusu
İstanbul Tıp Fakültesi, 14 Mart Amfisi yanı, Çapa-İstanbul
Telefon : 0 212 534 00 00 / 27 13